

Etik Nedir?

Calisma Kagidi

Etik, davranisa rehberlik eden ahlaki ilkelerin incelenmesidir; eylemlerin, kuralların veya karakter ozelliklerinin iyi, dogru ya da erdemli olup olmadigini sorgular.

Sorular

1. Hangi kuram bir eylemi yalnızca sonuclarina gore yargilar?

- A) Deontoloji
- B) Erdem etigi
- C) Sonucculuk
- D) Ilahi buyruk kurami

2. Kant'in kategorik buyrugu hangi kurama aittir?

- A) Sonucculuk
- B) Deontoloji
- C) Faydacilik
- D) Rolativizm

3. Erdem etigi en cok neyle ilgilenir?

- A) Kurallar
- B) Sonuclar
- C) Karakter ve aliskanlik
- D) Yasal kodlar

4. Tramvay probleminde kati bir faydaci ne yapar?

- A) Hic hareket etmez
- B) Daha fazla can kurtarmak icin kolu ceker
- C) Odev geregi reddeder
- D) Yazı tura atar

5. 'Tramvay problemi': kacak bir tramvay, kolu cekmezsen 5 kisiyi oldurecek; kolu cekersen bunun yerine 1 kisi olecek. Bir faydaci nasil karar verir?

6. Ayni tramvay problemine bir Kantci deontolog nasil yanıt verir?

7. Bir esnaf her zaman dogru para ustü verir - bir kural veya sonuc hesabından degil, durustluk kisiliginin bir parcasi oldugu icin. Bu davranisi hangi etik kuram en iyi aciklar?

8. Tanimla: Deontoloji nedir?

9. Tanimla: Sonucculuk (consequentialism) nedir?

10. Tanimla: Faydacilik (utilitarianism) nedir?

Cevap Anahtari

1. C) Sonucculuk - Sonucculuk (orn. faydacilik) eylemleri sonuclarina gore degerlendirir.
2. B) Deontoloji - Kant, odevin sonuclardan daha onemli oldugunu savunan temel deontologtur.
3. C) Karakter ve aliskanlik - Erdem etigi, iyi karakterli bir kisinin ne yapacagini sorar.
4. B) Daha fazla can kurtarmak icin kolu ceker - Faydacilik net iyiyi en ust duzeye cikarir, kaybedilen 1 yerine kurtarilan 5'i tercih eder.
5. Bir faydaci toplam refahi hesaplar: kurtarilan 5 can ile kaybedilen 1 can. Iyi sonuclari en ust duzeye cikarmak, kolu cekmenin daha yuksek net fayda urettigi anlamina gelir (kurtarilan 5 > kaybedilen 1). Bu yuzden bir faydaci, zarari dogrudan verme eylemi yerine sonuclara oncelik vererek kolu cekerti.
6. Kant'in kategorik buyrugu, eylemin kuralinin (maksiminin) celiskisiz sekilde evrensellestirilip evrensellestirilemeyecegini sorar. Bir kisiyi digerlerini kurtarmak icin salt arac olarak kullanmak, o kisiyi bir amac degil nesne gibi ele almaktir. Bircok deontolog, daha fazlasini kurtarmak icin bile olsa aktif olarak olume sebep olmanin, insanlari salt arac olarak kullanmama odevini ihlal ettigi sonucuna varir.
7. Erdem etigi, kurallar veya sonuclar yerine durustluk, cesaret ve comertlik gibi karakter ozelliklerine (erdemlere) odaklanir. Esnaf, ceza korkusundan veya fayda hesabindan degil, yerlesik erdemli bir egilimden hareket eder. Bu, Aristoteles'in erdem etigiyle ortusur: dogru eylem iyi karakterden akar.
8. Eylemleri sonuclarindan bagimsiz olarak kural ve odevlere gore dogru ya da yanlis diye yargilayan etik kuram.
9. Eylemleri sonuclarina gore yargilayan etik kuram - dogru eylem en iyi genel sonuclari uretir.
10. Dogru eylemin toplam mutlulugu veya refahi en ust duzeye cikardigini savunan sonuccu bir kuram.

Bounlu

Tum kartlar, adim adim cozumler ve AI hoca destegi Notek uygulamasinda.
Sinav tarihlerini Promy otomatik hatirlaticiya ceviriir.